

מבחן זני עירית

חוקרים שותפים:

מירי טרגרמן, דוד שמואל, יפת אהרון, רותי רביד - מו"פ דרום.
הלל מנור-שה"מ, משרד החקלאות.

מבוא:

במסגרת מבחן זנים ארצי במטרה לאתר זנים איכותיים המתאימים לגידול בתנאי אזור הבשור נבדקו כ- 11 זנים.

חומרים ושיטות:

הזנים שנבחנו הם:

- ❖ פראגו דנפלד (מילצין)
- ❖ פראגו דנפלד משופר (מילצין)
- ❖ פראגו האבל (אורליאנסקי)
- ❖ דיבונה (אורליאנסקי)
- ❖ דלורס (אורליאנסקי)
- ❖ פראגו נטע (נטע)
- ❖ ציבולה (תרסיס)
- ❖ הילאו (אורליאנסקי)
- ❖ ויסלוק (נקרא בעבר 7018) (אורליאנסקי)
- ❖ טופלאו (אורליאנסקי)
- ❖ שרית (חישתיל)

בתאריך 3/10/2001 נשתלו שתילי דפוס (חישתיל) בקרקע מקומית לאחר חיטוי במתיל ברומיד, במנהרה עבירה (6*18 מ') מחופה בפלסטיק RI ורדים.

עומד השתילה - כ- 37 שתילים למטר ערוגה (במנהרה 3 ערוגות בכל ערוגה 6 שורות 10 שתילים למטר רץ, 1.6 מטר רוחב ערוגה).

תבנית הניסוי - אקראיות גמורה 4 חזרות.

כביקורת שמש הזן המסחרי פראגו דנפלד.

מיד לאחר הקציר נקבע **משקל כללי לחלקה** (בק"ג למ"ר).

יבול משווק (ב- %) - נקבע ע"י דגימה אקראית של אגודת צמחים, שנשקלו לפני המיון ולאחריו. המיון נערך כמקובל באזור קיצוץ בסיס האגודה וניעור העלים הקצרים.

מס' קצירים - 7 קצירים נערכו בין התאריכים: 19/11/01 עד 5/5/01.

הערכת הקצוות הצרובים - נקבעה על בסיס משקלי, ע"י שקילת האגודה המשווקת, הוצאת כל העלים הצרובים ושקילתם בנפרד וחישוב ה- % המשקלי שלהם מן המשקל הכללי.

רמת הפריחה - נקבע לפי ספירת הפרחים בחלקה ב- 14 במרץ וב- 13 באפריל.

עובי העלווה - נקבע על בסיס משקלי. משקל בגרמים של 100 גבעולים באורך 5 ס"מ (שנקצו מבסיס האגודה המשווקת ונדגמו באקראי) וזאת בהנחה שעלה עבה שוקל יותר מעלה דק.

צבע העלווה - נקבע באופן ויזואלי ומובא בממד 10-1.

קציר - אחיד ובוצע בו זמנית בכל הזנים.

השקיה ודישון - נערכה לפי נהגי הממשק המקובלים באזור.

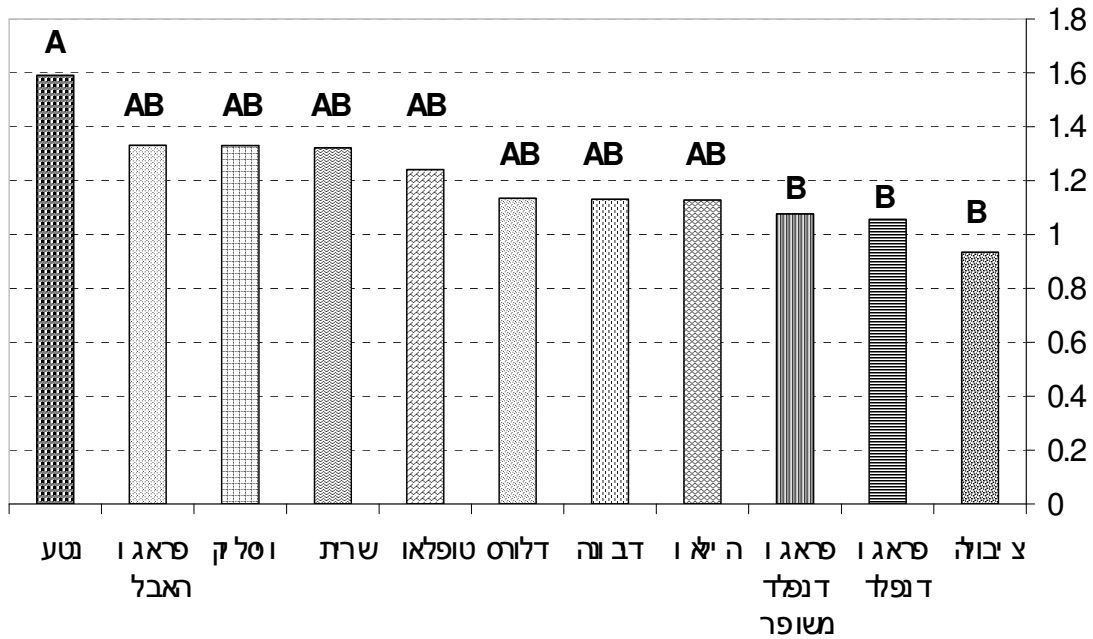
ניתוח סטטיסטי - נעשה בתכנת "מראני", ברמת מובהקות 0.05.

תוצאות:

יבול כללי

התוצאות מסוכמות בגרף מס' 1. בבחינה של היבול הכללי המצטבר (בגרף מוצג ייבול ממוצע לחלקה), הצטיין הזן: נטע ביבול גבוה באופן מובהק בהשוואה לזנים פראגו דנפלד, פראגו דנפלד משופר, והזן ציבולה אשר הניבו יבול נמוך ביחס לזן נטע.

יבול ממוצע לחלקה בק"ג(1 מטר ערוגה) גרף 1

טבלה מס' 2- אחוז יבול לשיווק, אחוז קצוות צרובים, עובי עלווה.

טיפול	אחוז לשיווק	עובי	% קצוות יבשים
פראג דנפלד	44 a	13.9 bc	18 a
פראג דנפלד משופר	42 a	13.7 bc	23 a
האבל	42 a	14.8 abc	21 a
טופלאו	48 a	15.0 abc	21 a
דיבונה	43 a	16.7 ab	15 a
דלורס	44 a	16.5 ab	14 a
נטע	40 a	14.7 bc	24 a
ציבולה	41 a	14.4 bc	18 a
הילאו	45 a	17.8 a	17 a
ויסלק	43 a	14.5 bc	27 a
שרית	40 a	12.8 c	18 a

איכות - אחוזי שיווק

התוצאות מסוכמות בטבלה מס' 2 .
לא נצפו הבדלים משמעותיים בין הזנים , אחוזי השיווק נעו בסביבות ה- 46% .

קצוות צרובים

אחוזי הקצוות הצרובים מסוכמים בטבלה מס' 2 לא נצפו הבדלים משמעותיים בין הזנים .

עובי עלה

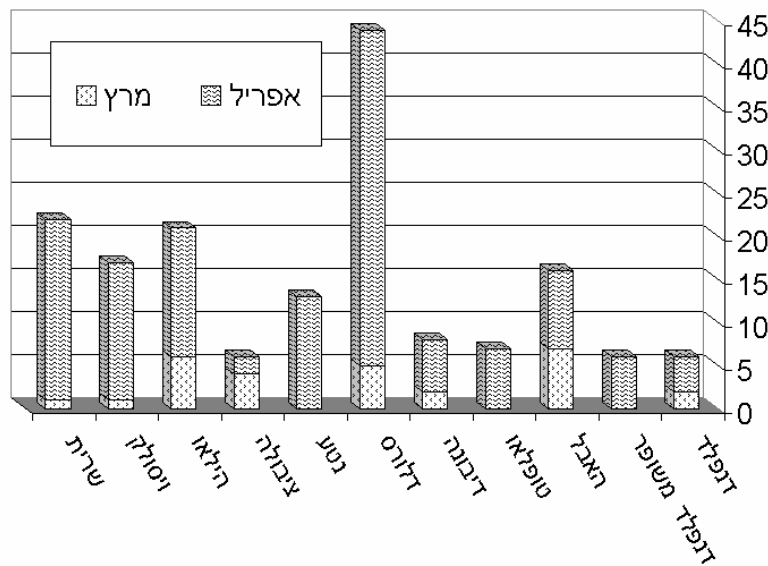
התוצאות מסוכמות בטבלה מס' 2 .
ההנחה היא כי עובי העלה נמצא בהתאמה למשקלו ככל שמשקל העלים הנדגמים גבוה כך עוביים .
נמצא כי הזן שרית דק באופן מובהק מהזנים : דיבונה, דלורס, והילאו , הזן הילאו עבה באופן מובהק מהזנים : ציבולה, נטע, ויסלוק, פראגו דנפלד, פראגו דנפלד משופר והזן שרית, יתכן והסיבה הינה קצב צימוח שונה .

פריחה

הפריחה החלה בחודש מרץ ונמדדה במרץ ובסוף אפריל (ע"י ספירת הפרחים בחלקה), להלן מספר הפרחים הפורחים בארבע חלקות בכל זן(סה"כ 4 מטר ערוגה)

גרף מס 3 :

מספר פרחים כללי ב4 חלקות(סך 4 מטר ערוגה)

צבע העלווה

התוצאות מוצגות בטבלה 4 :

טיפול	ניקוד מ 1 בהיר עד 10 ירוק
טופלאו	9.5
הילאו	9
ויסלוק	8.5
שרית	8.5
פראגו דנפלד משופר	8
דלורס	8
דיבונה	7.5
נטע	7.5
פראגו דנפלד	7
ציבולת	7
האבל	6.5

דין

במבחן זנים זה בחנו את מירב הזנים הקיימים בשוק, קיימים הבדלים בין הזנים במספר פרמטרים: יבול-הזן נטע הצטיין מכלל הזנים ביבול גבוה מובהק מחלק הזנים הנבחרים. נמצא הבדל בין הזנים גם בעובי העלווה כאשר הזן שרית בעל עלווה דקה יחסית ל 3 זנים נבחרים ובנוסף ניתן ללמוד על צבע העלווה ורמת הפריחה.

בניסויים חוזרים בחווה נמצא כי זרעי העירית בזנים שונים מניבים תוצאות שונות בפרמטרים הנבחרים במהלך השנים כאשר החקלאים מעוניינים כי אותו זן ייתן תוצאות דומות בכל שנה.